

BIBLIOGRAFIA.

Edward Krąkowski, inżynier elektr. Prądy galwaniczny i faradyczny w elektroterapii. „Podręcznik dla wszystkich”. Warszawa, r. 1913. Skład główny w księgarni Gebethnera i Wolffa. Druk. K. Trębińskiego, Warszawa, Ogrodowa Nr. 13. Str. 222, in 8-o, rysunków 30.

Książka składa się z trzech części: w I-iej znajdujemy przedmowę i słowo wstępne, a dalej następujące rozdziały: elektryczność i magnetyzm, prąd faradyczny, opis przyrządów do faradyzacji, prąd galwaniczny, opis przyrządów do galwanizacji, chemia, elektroliza, elektrony, organizm pod prądem, słówko o działaniu fizyologicznym i wogóle leczniczych zastosowaniach prądu elektrycznego.

Część II-ga zawiera rozdziały: faradyzacja, galwanizacja, sposób użycia przyrządów do galwanizacji i faradyzacji. Kierunek prądu w elektryzacji. Tablice.

Część III-cia składa się z dwóch rozdziałów: budowa i fizjologia ciała ludzkiego, pożywienie i wartość środków spożywczych.

Jak widzimy ze spisu rzeczy, książka jest przeznaczona przede wszystkim dla lekarzy i wogóle osób, zajmujących się praktycznie leczeniem elektrycznym, więc ocena całości nie należy do nas; rozważę tylko część pierwszą.

Na ogólny układ materiału zgadzam się, ale na wybór w szczegółach zgodzić się nie mogę, ponieważ szczególnie w części elektrycznej brak jest wyraźnego planu.

W rozdziale o elektromagnetyzmie materiał jest bardzo powierzchowny i mało przystępnie opracowany. Opis przyrządów jest dość pobieżny i niewyczerpujący. Dział chemiczny opracowany już jest dokładniej, chociaż i tu można spotkać określenia niewyjaśnione.

Najgorszą stroną jednak omawianych rozdziałów jest szereg nieścisłości i bardzo niewyraźnych zdań, które czytelnika albo w błąd wprowadzają, lub też nie mu nie wyjaśniają. Dla przykładu przytaczamy kilka ustępów.

Na str. 22 dowiadujemy się, że „każde ciało, które może przejąć ładunek, zowie się kondensatorem”; o ile mi wiadomo, taka nazwa dotychczas w nauce nie była stosowana, zresztą i sam autor potem mówi o zwykłych kondensatorach. Określenie elektrostatyki jest również zupełnie niewłaściwe: „gałąź nauki, która bada prawo ładunków na powierzchni ciał, zowie się elektrostatyką”. Na str. 25 prawo Ohma wypadło zupełnie niewyraźnie, a mianowicie autor pisze: „Napięcie prądu, przepływającego przez dany przewodnik, stoi w stosunku prostym do wysokości napięcia, istniejącego na końcu tego przewodnika.....” Powinno być oczywiście „na końcach”, może to błąd cecerski. Na tej samej stronie w odsyłaczu czytamy, że „z prawa Ohma wyprowadzone zostały następujące prawa Kirchhoffa”, i dalej znajdujemy oba prawa Kirchhoffa — nie rozumiem, w jaki sposób można wyprowadzić z prawa Ohma prawo Kirchhoffa o prądach, schodzących się w jednym punkcie.

W wielu miejscach, np. na str. 29, 34, czytam, że do magnesowania żelaza stosuje się prąd, przepuszczany po izolowanym drucie mosiężnym, nie rozumiem, dlaczego nie miedzianym, który jest po prostu używany przy budowie maszyn elektrycznych.

Nie chcąc przytaczać dalszych przykładów, zaznaczę, że znajduje się ich sporo.

Słownictwo wogóle uważam za dość dobre, nie mogę tylko zrozumieć, co skłoniło autora do nazywania przełączników, stosowanych przy baterii ogni (str. 45 i 46), licznikami. Nazwa ta przecież tak często używana jest do mierników kilowat-godzin.

Na podstawie tych właściwości książki p. Krąkowskiego, sądzę, że nie może ona służyć za pożyteczny podręcznik do poznania zasad elektromagnetyzmu i w razie ponownego wydania należy dział ten zasadniczo przerobić.

M. Pożaryski.

Emil Waltz. Wechselstrom-Arbeitsdiagramme. Verl. H. Meusser. Stron 940, in-8. Berlin 1912. Cena 24 mk.

Książka ta omawia zastosowanie analizy wektorowej do przedstawiania mocy prądu zmiennego w najrozmaitszych przypadkach, spotykanych w technice.

P. I. Denis. Moteurs électriques à courant continu et leurs dispositifs de commande. A. Callamel. Paris 1911. Str. 336 in-8. Cena 18 fr.

A. Königsweither. Prinzip und Wirkungsweise der Wattmeter und Elektrizitätszähler für Gleich- und Wechselstrom. Verl. I. A. Barth. Leipzig 1912. Str. 71 in-8. Cena 3,30 mk.

R. Ziegenberg. Der Elektrizitätszähler. Seine Wirkungsweise und praktische Handhabung. Verl. H. Meusser. Str. 363. Berlin 1912. Cena 10 mk.

Dr. C. Breitfeld. Berechnung von Wechselstrom-Fernleitungen. Ver. Fr. Vieweg & Sohn. Braunschweig 1912. Str. 89, in-8. Cena 4,60 mk.

Dr. L. Graetz. Handbuch der Elektrizität und Magnetismus in 5 Bänden. Bd. I. Str. 156. Verl. I. A. Barth. Leipzig 1912. Cena 6 mk.

E. Arnold. Wechselstromtechnik. Bd. I. 2 Auflage. J. Springer. Berlin 1910. Cena 24 mk.

E. Arnold. Die Wickelungen der Wechselstrommaschinen. Bd. III. Zweite vollständig umgearbeitete Auflage. Str. 371. Julius Springer. Berlin 1912. Cena 13 mk.

E. Arnold. Die Wechselstromtechnik. Fünfter Band. 2 Teil, Die Wechselstromkommutatormaschinen. Str. 659. J. Springer. Berlin 1912. Cena 20 mk.

Fr. Hepp. Übungsaufgaben aus der Gleich- und Wechselstromtechnik. Leipzig. Ver. v. Johann Ambrosius Barth., 1912. Str. 237, rys. 158. Cena 7,60 mk.

B. Monasch. Lehrbuch der Photometrie von Fr. Uppenborn. München und Berlin. Verl. K. Oldenburg, 1912. Str. 420, rys. 254. Cena 15 mk.

Dr. Anton. Lampa. Wechselstrom-Versuche. Braunschweig. Verl. Fr. Vieweg & Sohn 1911. Str. 176. Cena 5 mk.

V. Karapetoff. The magnetic circuit. Str. 283, in-8. Wydanie Mc. Graw Hill Book Company New-York. London, 1911. Cena 8,50 mk.

E. Anderle. Lehrbuch der drahtlosen Telegraphie u. Telephonie. Str. 335. Verl. Fr. Deuticke. Leipzig und Wien, 1912. Cena 8 mk.

F. Bartel. Torfkraft. Untersuchungen über den Wert des Torfes als Energiequelle und Vorschläge für seine Nutzung für Grosskraftwerke. Verlag. Julius Springer in Berlin. Cena 6 mk.

S. Ruppel. Vereinfachte Blitzableiter. Str. 115, in-16. J. Springer. Berlin 1912. Cena 1 mk.

Dr. Walter König. — Paul Drudes Physik des Aethers auf elektromagnetischer Grundlage, zweite Auflage. Stuttgart. Verlag Ferdinand Enke. 1912. Str. 671. Cena 16 mk.

Dr. G. Benischke. Die Grundgesetze der Wechselstromtechnik. Zweite erweiterte Auflage. Braunschweig. Verl. Fr. Vieweg & Sohn.

J. I. Thomson. Passage de l'électricité à travers les gaz. Traduit d'après la deuxième édition anglaise, par R. Fric., A. Faure. Paris, Gauthier-Villars 1912. Cena 24 fr.

DROBNE WIADOMOŚCI.

Koło Elektrotechników przy Stowarzyszeniu Techników w Warszawie. W Kole Elektrotechników w ostatnich czasach odbyły się trzy posiedzenia. W d. 10 października wysłuchano sprawozdania inż. A. Kühna ze Zjazdu Elektrotechników Polskich w Krakowie, który odbył się latem roku zeszłego, i referatu inż. Faterzona o wzorcowaniu liczników w pracowni przy elektrowni miejskiej w Warszawie. Sprawozdanie inż. Kühna było wydrukowane w Nr 47 *Przeglądu Technicznego* z r. 1912. Referat inż. Faterzona będzie podany w temże piśmie w roku bieżącym.

Na tem posiedzeniu inż. Opęchowski proponował omówić sprawę utworzenia organizacji, któraby zjednoczyła wszystkich elektrotechników polskich miejscowych i pozamiejscowych. Rozważenie jednak tej sprawy na razie odłożono.

Posiedzenie w d. 28 listopada poświęcone było wysłuchaniu referatu inż. A. Kühna o rozwoju elektrowni miejskiej w Warszawie; referat ten podajemy w całości w niniejszym numerze.

Poza tem na tem posiedzeniu komisja przepisowa zreferowała treść projektów ustaw, przesłanych przez stały Komitet Zjazdów Wschodnijszych Elektrotechnicznych. Po krótkiej dyskusji uproszono komisję o zaprojektowanie uwag i zmian po porozumieniu się z prawnikiem.

W d. 7 stycznia odbyło się zebranie Koła, na którym inż. K. Gnoiński przedstawił opis urządzeń elektrycznych w nowym teatrze polskim w Warszawie. Urządzenia te zostały wykonane z uwzględnieniem najnowszych zdobyczy w dziedzinie techniki teatralnej. Opis będzie podany w jednym z numerów *Przegl. Techn.* bieżącego półrocz.